

DÉLMAGYARORSZÁG

KEDD, 1991. AUG. 27., 81. ÉVF. 200. SZÁM

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

HAVI ELŐFIZETÉSI DÍJ: 185 FT, ÁRA: 7,40 FT

Baltikummi induló

A magyar kormány érvénytelennek és törvénytelennek tekinti a Molotov-Ribbentrop paktumot – És a tanácskozáson leszögezték, hogy eszük ágában sincs egyesülni a kisgazdákkal – A lengyel vállalkozó szeptember elsején megkezdte a Feszty-körkép restaurálását

Harcok Horvátországban

Hétfőre virradóra a kelet-szlavóniai Vukováron többször megszóltak, a légvédelmi szirénák, s a lakosságot felszólították, ne induljon el munkába, hanem maradjon biztos helyen, lehetőleg a pincékben. A Duna-parti városban vasárnap súlyos harcok voltak, s a Tanjug jelentése szerint késő este a horvát gárdisták több irányból lőtték a helyi laktanyát. Újabb harcok voltak az éjszaka folyamán Bosanka Gradiska körzetében, a belgrádi rádió szerint lőtték a hadsereg állásait. A hadsereg viszonzta a tüzet, a Horvátország és Bosznia határán levő újabb válság-góc előidézhetheti, hogy az összecsapások átterjednek Boszniára is. Boszniában egyre több a Horvátországból érkező menekült.

Feszült a helyzet a knini körzetben is, ahol az egyetlen helyi horvát falu körzetében várhatóak újabb harcok. A szomszédos Cetinje, amelyet a kijevi blokádnál szintén elzár a külvilágtól, egyre tehetetlenebb helyzetbe kerül, lakosai vasárnap személyautókkal eltorlasztolták a knini főutcát, s tüntettek a knini hadtest előtt, követelve, hogy a hadsereg védje meg a falut és biztosítsa a szabad áthaladást a helység felé.

Moszkvában, a Kremlben tegnap megkezdődött a szovjet parlament rendkívüli ülése, amelyen a képviselők a sikertelen puccs nyomán kialakult helyzetet vitatják meg. A Legfelsőbb Tanács ülésén beszédet mondott Mihail Gorbacsov is. A TASSZ jelentése szerint tegnap Moszkvában újabb politikusi követett el öngyilkosságot, ezúttal Nyikolaj Kurcsina, a kommunista párt Központi Bizottsága általános osztályának vezetője. Időközben Európa legtöbb kormánya úgy nyilatkozott, hogy kész felvenni a diplomáciai kapcsolatokat a három balti köztársasággal. A dán vezetés már nagykövetet küldött Vilniusba, Tallinnba és Rigába, s tegnap megérkezett a litván fővárosba Philippe de Suremain, Franciaország küldötte is. A francia külügyi szóvivő, aki sorra felkeresi a három balti fővárost, azt nyilatkozta, hogy Párizs kész visszaadni a Francia Nemzeti Bankban a litván és a lett központi bankok által 1926 és 1932 között letétbe helyezett aranyat. A Szovjetunió ezt eddig többször és eredmény nélkül kérte. Tovább súlyosbodott a horvátországi válság. Tegnap ismét heves harcok zajlottak a kelet-szlavóniai Borovóban. Az eseményekről beszámoló belgrádi rádió jelentése szerint megkezdődött a harc „Vukovár felszabadításáért”. Separovic horvát külügyminiszter Ausztriában bejelentette, hogy Horvátországban küszöbön áll az általános mozgósítás, mert Zágráb attól tart: a jugoszláv néphadsereg döntő csapásra készül a köztársaság ellen.

Vilnius a pártvezetők kiadását kéri

A litván főügyész tegnap elutasította a litván KP több vezetője, többek között Mikolas Burokiavicius első titkár ellen. A pártvezetők egy szovjet laktanyában kerestek menedéket, s ezért a litván főügyész kiadatási kérelemmel fordult a szovjet honvédelmi miniszterhez, hogy utasítsa a vilnisi helyőrség parancsnokát: adja ki az igazságszolgáltatásnak a bűnözőket. Frolov ezredes mindent megtagadta a kommunista vezetők kiadását.

Utolsó pillantás Leninre

Moszkvaiak ezrei zárandokoltak el vasárnap a főváros szívében lévő Lenin-mauzóleumhoz, hogy még láthassák a szovjet állam megteremtőjét, akinek holttestét a mind szélesebb körű hiedelmek szerint hamarosan eltemetik. A Reuter helyszíni beszámolója szerint a látogatók zöme, főleg idősebb emberek s háborús veteránok, attól tartottak, hogy Lenint esetleg már éjszaka eltávolítják a mauzóleumból. Tömegek keresték fel a közeli Lenin Múzeumot is, amelynek pedig

az utóbbi években már alig volt látogatója. A múzeum igazgatóhelyettese elmondta a Reuternak: úgy értesült, hogy az intézményt hamarosan bezárják, sőt, két épületét a moszkvai hatóságok már ki is utalták magánvállalkozóknak.

Göncz Árpád Finnországban

Ünnepélyes külsőségek között, katonai tiszteletadással köszöntötték tegnap reggel Göncz Árpád magyar köztársasági elnököt Helsinkiben. Göncz Árpád hivatalos látogatásán, Mauno Koivisto elnök meghívására látogatott Finnországba.

A délutáni magyar- finn államfői tárgyalásokon egybehangzó véleményként fogalmazódott meg, hogy a két ország viszonyában nincsenek megoldásra váró nyitott kérdések. Mindkét elnök készségét fejezte ki a kapcsolatok továbbfejlesztésére. Koivisto elnök úgy vélte, hogy jó lehetőség van a gazdasági kapcsolatok javítására. Javasolta: a konkrét elképzelésekről szakértői tárgyalásokon térjenek vissza. – Finnországot mindenekelőtt a magyar privatizációs lehetőségek érdeklik – jelezte.

Mauno Koivisto elnök és felesége este díszvacsorát adott Göncz Árpád köztársasági elnök és felesége tiszteletére az elnöki palotában.

TARTALOM

Baltikummi diplomácia.....	2
Kongresszusi napok Szegeden	3
A közoktatási törvény elé	5
A Pompeji új számából	5
Carl Lewis elírta magát	6
Stoppok	7
Magyarország és Trianon	7
Hirdetés	9
Szolgáltatás	10
Tév- és rádióműsorok.....	11
Veress Miklós jegyzete.....	12

Tagság

Hajdanán nagyanyámnál a nyárikonyhában piacos napok előtt hosszú órákon át segédkeztem a barack meg az alma osztályozásában. Az átvevőtől kaptunk egy lyukacsos farostlemez, annak résein kellett átengedni a gyümölcsöt, elkülönítve a silányat a jótól.

Amikor megismertem ezt a munkát, akkoriban találkoztam – nagy cipős atyáink előadásában – az evangélium szép és borzongató képével: akár a halakat a vízből, bennünket is úgy helyeznek majd a jók és a rosszak kosarába itélemnapkor.

Jó, mondom most én, tudván azt, hogy mindennek van mértéke, tehát az ember nem csupán viszonyít, hanem ítélkezik is. Mert ilyen. Tudja, hogy minek alapján mondatik ki a jó sörre, hogy jó, a szép női lábra, hogy az, nagyon is az, és a teljesítményre, ha silány, hogy eldobható. Mert így tettünk a napokban is, látván például Janajevék siralmas vállalkozását. Azt mondtuk tehát, a puccsisták nem feleltek meg a műfaj követelményeinek, kiestek az osztályozón, a politika nevű produkciós szférában – függetlenül attól, hogy mit is akartak – seletet gyártottak, ezért meg kellett bukniuk.

Visszafelé haladva közös történetünkben: ilyen szenttelenül nem tudunk volna beszélni a dologról, ha még bent vannak a Vörös Hadsereg katonái, ha a parlamenti választások előtt állunk, ha itthon is olyan iszonyú politikai válság fenyeget, mint déli határainkon. De már túl vagyunk ezeken, szorongás és érzelmi viszony nélkül tudjuk megítélni a szovjet puccsot, és azóta a bírodalom szélesebb összefonódását.

Teljesítményekről beszélünk, legyen szó oly karizmatikus vezérről, mint Gorbacsov vagy Jelcin, oly idejélműlt figuráról, mint Kadhafi vagy Huszejn.

Tudjuk, mindegyik komoly, számottevő tényezője a világpolitikának. Innen nézve elkeserítő hallani, ahogy sokan permanensen párttagoz. Vagyis párttagság alapján osztályoz egy diktatúrától kinőtt, felszabadulnak gondolható társadalomban, mintha a tisztesség mérlegén a serpenyőre helyezett tagkönyv lehetne csupán a mérték.

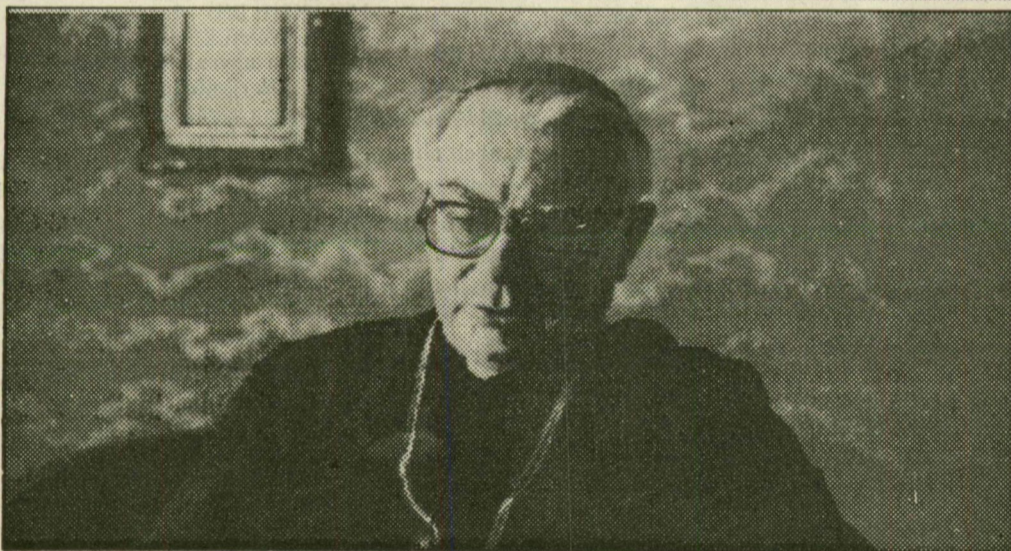
Remélhető, ez a zűnőzöport fől számológóik rövidesen. En például örömmel tévednek be egy közeli nyárvégi estén valamely szegedi vendéglátóipari egységbe, ahol a városi önkormányzat liberális és konzervatív képviselőinek vidám csoportjára lennek.

Egy közös asztal fölött.

SANDI ISTVÁN

DLUSZTUS IMRE

Lélekben megerősödve

Egy 1988-as egyházi statisztika alapján Magyarországon 7 millió 17 ezren keresztkeltek a római katolikus hitre. Ez a népesség 66,2 százaléka. Mindössze 1 millióan vallástalanok (9,5 százalék). A megkeresztelték 73,1 százaléka vallásos. Ugyanezen statisztika szerint hazánkban 2663 pap szolgálja a római katolikus egyházat, egy papra átlagosan 2442 hívő jut (ugyanaz a szám Belgiumban 228, Németországban 353, Lengyelországban 731). Az azóta bekövetkezett politikai, ideológiai változások mennyiben módosíthatják ezeket az arányokat? Erről s a római katolikus egyházzal kapcsolatos más kérdésekről faggattuk Gyula Endre szeged-csanádi megyéspüspököt – a pápalátogatás után egy héttel.

menekülthullámmal számolunk, akkor ez esetben is az állam, az egyház és a társadalom közös segítsége válik szükségessé. Egyébként rendszeresen tartjuk a kapcsolatot a vajdaságiakkal; a szabadkai püspökkel a pápalátogatáson személyesen is találkoztam. Ma már az államnak sokkal jobb nemzetközi összeköttetései vannak a különböző menekültügyi szervezetekkel, mint amikor teljesen felkészületlenül ért bennünket a romániai menekülthullám. Így anyagi téren ránk immár kisebb feladat hárul: nem kevesebb azonban

a dolgunk e szerencsétlenül járt emberek lelki megerősítésében.

– Egyházi statisztikák szerint a magyar lakosság mintegy fele vallásos (római katolikus). Mit kell ez alatt érteni, hiszen nyilvánvaló, hogy ötmillióan nem járnak hazánkban katolikus templomba?

– Való igaz, hogy nem minden megkeresztelkedett ember tart kapcsolatot az egyházzal. A legtöbben a maguk módján vallásosak, szorosabb kapcsolatot tartva az egyházzal (egyházi esküvőre, temetésre, karácsonyi miséken való rész-

vételre gondolok itt). A megkeresztelkedetteknek mintegy 15–20 százalékára teszem azok számát, akik rendszeresen gyakorolják vallásukat. (Rendszeresen járnak templomba, áldoznak stb.)

– Évtizedek óta tudjuk, hogy a hívek számához képest igen kevés a pap. Várható-e javulás e téren, hiszen ideológiai-politikai akadályok már nincs a teológiai képzés akár ugrásszerű fejlődésének sem? Adott impulzust a szentatyá látogatása a vallásos fiataloknak arra, hogy mind nagyobb számban válasszák hivatásul Isten szolgálatát?

– A pápalátogatást a Szentszék régóta várt gesztusa előzte meg: érseki rangra emelték a gyulafehérvári püspökséget. Várható-e újabb változások a romániai római katolikus egyházmegye helyzetében?

– Valószínűnek látszik, hogy a romániai egyházmegye rendezése hamarosan megtörténik, s a későbbiekben nem a bukaresti, hanem a gyulafehérvári érsekséghez tartozik majd – kérésének megfelelően – a szatmári és a nagyváradai püspökség, esetleg a temesvári is. Jövendőlni persze nagyon nehéz, mindenesetre az újonnan kinevezett gyulafehérvári érsek több ízben hangsúlyozta: ez csupán az első lépés. Noha minden püspökség a maga módján abszolút szuverén, csak a Szentszék és az egyház törvényeitől függ, egészen biztos, hogy az érsekség köré csoportosulás az eddigieknél előnyösebb helyzetet teremtené e négy egyházmegye számára.

– Ha már határainkon túlra tekintünk: Horvátországban, Szlovéniában harcok dúlnak, így a jugoszláv menekülthullám a pécsi püspökség területét érinti, ám bármikor kiterjedhet az ellenségeskedés Vajdaságra is. Készülnek-e valamilyen módon ennek lehetséges következményeire?

– A menekültügy szóvivője eleddig jómagam voltam, éppen egyházmegyéink földrajzi helyzete miatt, hiszen a romániai menekültek ide érkeztek. Most szerény segítségünket felajánlottuk a pécsi püspökségnek, azt az összeget, amelyet a várható szovjet menekültek számára „tettünk félre”. A Horvátországból jöttek őket megelődzték... Ha nagyobb